

یادنامه استاد جواد شریفی ۱۳۶۲-۱۲۹۰

کتابت تنها دل‌مشغولی استاد

من در نخستین دیدارم با استاد از اینکه با هنرمندی آشنا می‌شوم که اغلب کتابهای معتبر مثل دیوان حافظ، رباعیات خیام و کتابهای درسی را خوشنویسی کرده است به خود می‌بالیدم.

اینجانب به ضرس قاطع می‌گویم: کلیه هنرمندانی که حداکثر سن فعلی آنها ۴۰ سال باشد شاگرد استاد بوده‌اند و در مکتب و مشرب و مقلّم او تلمذ می‌کردند. از نظر کمی و شمار کتابها استاد شریفی کم نظیر بلکه بی نظیراند. وی در شمار نواذر خوشنویسی معاصر بود و آثار به جا مانده از او را کمتر خوشنویسی به روی صفحه و صحیفه کاغذ آورده است. وی بیشتر در خط نستعلیق تجربه اندوخت. در واقع دلدادگی و شیفتگی استاد به این خط زیبا و پراز ظرایف و دقایق آنچنان بود که قلم و بیان از شرح و وصف آن قاصر است.

اکثر کارهایش در کتابت با خط نستعلیق بوده است. شاهنامه فردوسی که حماسه‌ای است عقیف و نجیب سخت مورد توجه استاد بود و او در

● در حدود ۳۰ سال پیش با هنرمند عزیز و گرانقدری آشنا شدم که از مدتها پیش مشتاق دیدارش بودم:

مرحوم جواد شریفی روز سوم مهرماه ۱۲۹۰ هجری شمسی در تهران خیابان شاهپور کوجه دکتر شفیع زاده دیده به جهان گشود. وی تحصیلات مقدماتی و عالی را در مدارس سلطانی و بصیرت بپایان رساند و سپس در محضر پدرش مرحوم میرزا زین العابدین (ملک الخطاطین) که از نوادرو اعجوبه‌های روزگار و استاد منحصر بفرد و بی‌تالی زمان خود بود فنون و رموز خطوط مختلف را فرا گرفت تا آنکه در شمار اساتید و بزرگان و سرآمدان زمان خود درآمد.

مرحوم استاد شریفی خط نستعلیق و شکسته و کتابت را خوش می‌نوشت— وی از سال ۱۳۲۹ هجری شمسی به بعد در کلاسهای آزاد انجمن خوشنویسان با سمت استاد به تعلیم و تلمیذ خط اشتغال داشت و در این مدت شاگردان بسیاری تربیت نمود که حالیا هر کدام عنوانی در فن خوشنویسی داشته و صاحب سبک و سیاق‌اند.

دوستداران و یاران و یاورانش بود همگی موجب تحویل به موقع و طبق وعده کارهایش می شد. از لحاظ مذهبی، شریفی مردی مقید به ادای روزه و نماز بود. او یکبار به مکه معظمه مشرف شد و دوبار نیز به کربلای معلی رخت سفر کشید. هر سال به زیارت حضرت امام رضا (ع) نائل می آمد و تا باز پسین لحظات عمرش فریضه نماز را به جای می آورد. یادش گرامی و روانش شاد باد.

کتابشناسی استاد جواد شریفی

- ۱- مختصر کلیده و دمنه
- ۲- حافظ و قرآن
- ۳- دیوان صائب تبریزی
- ۴- منظومه زهره و منوچهر (ایرج میرزا)
- ۵- دیوان حافظ به خط نستعلیق
- ۶- قرآن مجید با ترجمه به خط نستعلیق
- ۷- دیوان ۴ زبانی حافظ
- ۸- مناجات نامه خواجه عبدالله انصاری
- ۹- رباعیات شیخ ابوسعید ابوالخیر
- ۱۰- شاهنامه فردوسی
- ۱۱- داستان بیژن و منیره
- ۱۲- چند دوره از کتابهای مرحوم میرزا عبدالعظیم قریب
- ۱۳- دستور زبان فارسی (پنج استاد)
- ۱۴- کلیات سعدی چاپ سنگی و افس
- ۱۵- تفسیر قرآن مجید مرحوم مهدی الهی قمشه ای
- ۱۶- دیوان عمان سامانی
- ۱۷- دیوان جامی
- ۱۸- چند دوره کتابهای کلاسیک میرزا رضاخان مهندس الملک
- ۱۹- دوره کتابهای چاپ پروفیسور فاطمی
- ۲۰- کتابهای هندسه، جبر و بسیار دیگر

پی مجاللی در خور و وسیع بود تا این سند ملیت ایرانی را کتابت کند. گزافه نیست اگر بگوئیم که استاد شریفی مانند فردوسی در کار کتابت شاهنامه رنجهای کشید و از جان مایه گذاشت. اما آنچه مهم و درخور اعتناست این نکته است که وی در سن پنجاه سالگی نوشتن شاهنامه را تعهد کرد. پنجاه سالگی آنهم برای هنرمندی همچون شریفی سنی است که آدمی کم و بیش به آنچه تا کنون کرده روی می آورد و کمتر دست و دلش هوای باز آفرینی تازه و دیگری را دارد. اما او ۱۲ سال تمام از جان مایه گذاشت و خوشنویسی شاهنامه را به انجام و فرجام رسانید.

شریفی مردی بود بسیار خوش بین و نکته سنج. هرگز گرد سعایت و بداندیشی نگردید. به خاطر دارم که او با تمام ناشرین آثارش با بذله و طنز روبرو می شد. از لحاظ معیشت زندگی متوسطی داشت و از راه خط امرار معاش می کرد. وی شاگردان بسیاری را در انجمن خوشنویسان تربیت کرد.

استاد شریفی در هفتاد سال سن پربرکت و مأجور و مشکورش به احراز مقامات مهمی نائل آمد که از آن میان می توان به زیاست اداره کل عریض اشاره کرد.

وی در هفتاد و یک سالگی در حالیکه سابقه هیچ نوع بیماری خاص و یا ناراحتی قلبی را نداشت بر اثر سکتی روی در نقاب خاک کشید. ناگفته نماند که وی همیشه در ردیف نخستین خوشنویسانی بود که برای کتابت کتب و رسالات و مقالات و مقولات به او مراجعه می شد. سرعت عمل و ظرافت و دقت او به وقت خطاطی و نیز انضباطی خاص که زبانزد جملگی

کتابخانه
مجلس شورای اسلامی
تهران

